

maturizează uniform, cu lungimea internodurilor optimă. Ulterior având un efect pozitiv asupra randamentului, calității fructelor, combaterii dăunătorilor și managementului eficient.

- Acest procedeu nu se aplică la plantele tinere, de până la trei ani, care au încă un sistem radicular slab dezvoltat și un număr mic de muguri adventivi pe rizom.

Conducător științific – dr. habilitat, prof. univ. **BALAN VALERIAN**

CZU: 634.717:631.526.32(478)

CARACTERISTICA MORFOLOGICĂ ȘI TEHNOLOGICĂ A SOIURILOR DE MUR CULTIVATE ÎN ZONA DE CENTRU A REPUBLICII MOLDOVA

POMPUȘ IRINA

doctorand an. 3, Facultatea Horticultură, UASM

Murul este un arbust ce se extinde tot mai mult în cultură, atât în țara noastră, cât și la nivel mondial. Aceasta se datorează adaptabilității bune la diferite condiții climaterice, randamentului înalt la unitatea de suprafață și cererii pe piață. Murul este o cultură polimorfă, iar sortimentul numără peste 400 soiuri, care fac parte după diferite clasificări din trei grupe morfologice principale, care diferă după orientarea și natura creșterii tulpinilor, cât și metoda vegetativă de înmulțire: erecte, semierecte și repente sau târâtoare. Chiar și în cadrul fiecărui grup există deosebiri esențiale de la soi la soi referitoare la perioada de maturarea a fructelor, vigoarea creșterii, grosimea lăstarilor, flexibilitatea lor și gradul de curbură.

Astfel, ne-am propus drept scop evaluarea creșterii și dezvoltării plantelor de mur, de soiurile americane Arapaho și Triple Crown în condiții concrete de producere.

Pentru realizarea scopului propus au fost înaintate următoarele obiective:

- Stabilirea fenofazelor plantelor de mur, în condițiile ecologice ale țării noastre.
- Influența particularităților biologice ale soiului asupra productivității.
- Elaborarea unor măsuri agrotehnice argumentate din punct de vedere științific și practic pentru soiurile de mur erecte și cele semierecte în condițiile climatice ale Republicii Moldova.

La efectuarea cercetărilor și observațiilor s-au aplicat metode biologice, biochimice, staționare de câmp și de laborator acceptate pentru efectuarea experimentelor cu cultura murului.

Investigațiile s-au organizat în gospodăria S.R.L. Pomrubus, din s. Teleșeu, r. Orhei în plantația înființată în primăvara anului 2015 cu soiurile de mur Arapaho, și Triple Crown. Rândurile de semiarbuști sunt situate de la N spre S pe curbele de nivel, distanța de plantare 3 x 1,5 m. Plantele au fost conduse pe spalier sub formă de evantai, respectând principiul separării tulpinilor fructifere de cele de înlocuire.

Pentru soiul cu creștere erectă, Arapaho s-au observat că fenofazele încep mai devreme și se desfășoară mai rapid. Astfel, este mai predispus primăvara devreme să fie afectat de înghețuri. Calitatea fructelor este înaltă, masa medie a unei mure fiind de 9,3 g, iar productivitatea pe plantă de 4,34 kg, respectiv la un hectar constituind 9,55 tone.

Soiul Triple Crown fiind un soi semierect cu o vigoare foarte mare de creștere, necesită o bună gestionare a tulpinilor de rod de doi ani și a celor de un an, pentru o bună dezvoltare și fructificare pe parcursul întregului sezon de vegetație. Fructele acestui soi sunt mari, cu masa medie de 10,7 g. Producția de mure la hectar constituie 26,41 tone, iar pe o plantă de 12,05 kg.

Rezultatele cercetărilor au permis formularea următoarelor concluzii și recomandări:

- Particularitățile biologice ale soiului influențează direct producția plantelor de mur. Astfel, pentru soiul timpuriu Arapaho, cu creștere erectă și compactă, cantitatea de fructe obținute este mult mai mică comparativ cu soiul Triple Crown. De aceea, propunem ca la înființarea plantațiilor de mur de soiul Arapaho, distanța dintre plante pe rând să se micșoreze până la 0,8 m, ce ar permite sporirea productivității plantației.
- Gestionarea tulpinilor anuale la soiul Triple Crown, pentru a diminua vigoarea de creștere și înlesni realizarea lucrărilor agrotehnice, cât și pentru a spori calitatea fructelor.

Conducător științific – dr. habilitat, prof. univ. **BALAN VALERIAN**